

eu însumi. Spuneți-i de asemenea că n-aș putea admite pentru moment cererea Sublimei Porți: mai întâi, pentru că nu sînt încă edificat, prin agenții mei proprii, asupra existenței, provenienței și cantității armelor, și apoi, pentru că această cerere e formulată în termeni peremptorii și sub o formă pe care nu vreau s-o accept. Dați-i copie lui Omer Pașa. Semnat Prințul Domnitor»¹.

Cuprinsul acestei demne, chiar dîrze, telegrame a fost comunicat de Callimaki, agentul nostru ad-interim la Poartă, atît lui Ali Pașa, ministrul de afaceri străine al Turciei, cît și ambasadorului francez la Constantinopol². Primul a răspuns că n-a avut niciodată intenția de a aduce vreo atingere demnității principelui Cuza, nici de a se amesteca în treburile interioare ale țării; cerînd sechestrarea armelor, el n-a făcut decît să se asocieze cererilor prezentate de agenții Austriei și Angliei; socotește că Turcia are, în privința aceasta, cel puțin tot atît drept ca și cele două puteri amintite³. Adevărul este că prima cerere în scris de sechestrare a fost prezentată de Poartă, prin Omer Fevzi Pașa, care a trimis lui Cuza, la 27 noiembrie, telegrama reprodușă mai sus⁴; agenții Austriei și Angliei au prezentat cereri scrise *abia la 4 decembrie*: în această zi, atît Green, cît și Eder înaintează ministrului nostru de afaceri străine, generalul Ion Ghica, cîte o notă în care arată că «prezența armelor și munițiilor de război introduse în mod clandestin în Principate este stabilită în mod incontestabil, fiind recunoscută de însăși Alteța-sa Serenisimă; în consecință, îndeplinind ordinele primite, ei roagă pe ministrul nostru să dispună sechestrarea acestor arme și muniții de război»⁵. Prin urmare, afirmația lui Ali Pașa este o abilitate diplomatică, încercînd să asimileze și să conexeze intervențiile *orale* ale celor doi consuli cu mesajul *scris* al lui Omer Fevzi.

Între timp, Costache Negri continuă să rămînă la Galați. Peste 12 zile de la ultima sa telegramă, la 7 decembrie, el trimite o scrisoare lui Cuza. «Cred, prințul meu — îi scrie el —, că toată această fabulă așa de exagerată a mii [sic!] de căruțe cu arme pe care consulul Austriei de la Galați a crezut că le-a descoperit va isprăvi prin a cădea complet în uitare, cu atît mai mult cu cît la Constantinopol lumea se ocupă, se pare, de lucruri mult mai grave, între altele de sănătatea sultanului, care, zice-se, nu e din cele mai bune. De aceea cred că după ce voi vorbi o dată sau de două ori de afacerea asta cu lumea diplomatică de acolo, voi fi lăsat în pace»⁶. Negri se înșela de data aceasta. Afacerea lua proporții, dimpotrivă, și forma centrul interesului și al discuțiilor diplomatice la Constantinopol. Ea avea să ocupe toată luna decembrie, toată luna ianuarie și o parte din februarie, potolindu-se abia spre sfîrșitul acestei luni.

Tratatul diplomatic de la Constantinopol. Asupra acestor discuții și tratative diplomatice ni s-a păstrat un foarte clar și succint istoric, inedit, în raportul pe care-l trimite secretarul agenției noastre la Constantinopol, Teodor Callimaki, lui Cuza Vodă, la 11 februarie 1863. El arată că Turcia, aflînd de tranzitul armelor sîrbești prin România, a cerut, prin reprezentanții

¹ *Ibidem*, f. 261—261 v.

² Vezi telegrama din 29 noiembrie 1862 a lui Callimaki la Academia R.P.R., ms. 5 743, f. 262 v.

³ *Ibidem*, f. 261 v.—262.

⁴ Vezi p. 54 n. 5.

⁵ M.A.E., f. 48—49 și 50; Academia R.P.R., ms. 5 743, f. 266—266 v. și 268—268 v.

⁶ Academia R.P.R., Arh. Cuza-Vodă, vol. I, f. 338 v.—339.